

Český jazyk a skloňování

Kterých slovních druhů se tedy týká, vzpomenete si?

Skloňování

- Vytváříme vazby mezi jednotlivými částmi věty
 - ČJ – 7 pádů, latina – 6 pádů
 - NJ – 4 pády + předložky
 - AJ – neohýbá slova, ale využívá další prostředky, např. slovosled

Jak se vyjadřují vazby mezi slovy ve vašem jazyce?

Latinské názvy pádů a jejich význam

- Nominativ ≈

Pojmenování skutečnosti (od *nomino*)

- Genitiv ≈

Rod, druh, příslušnost (od *genus*)

- Dativ ≈

Přisouzení, dávání něčeho někomu (od *dare*)

- Akuzativ ≈

Odkaz na předmět (od *accuso*)

- Vokativ ≈

Oslovení, volání (od *vocare*)

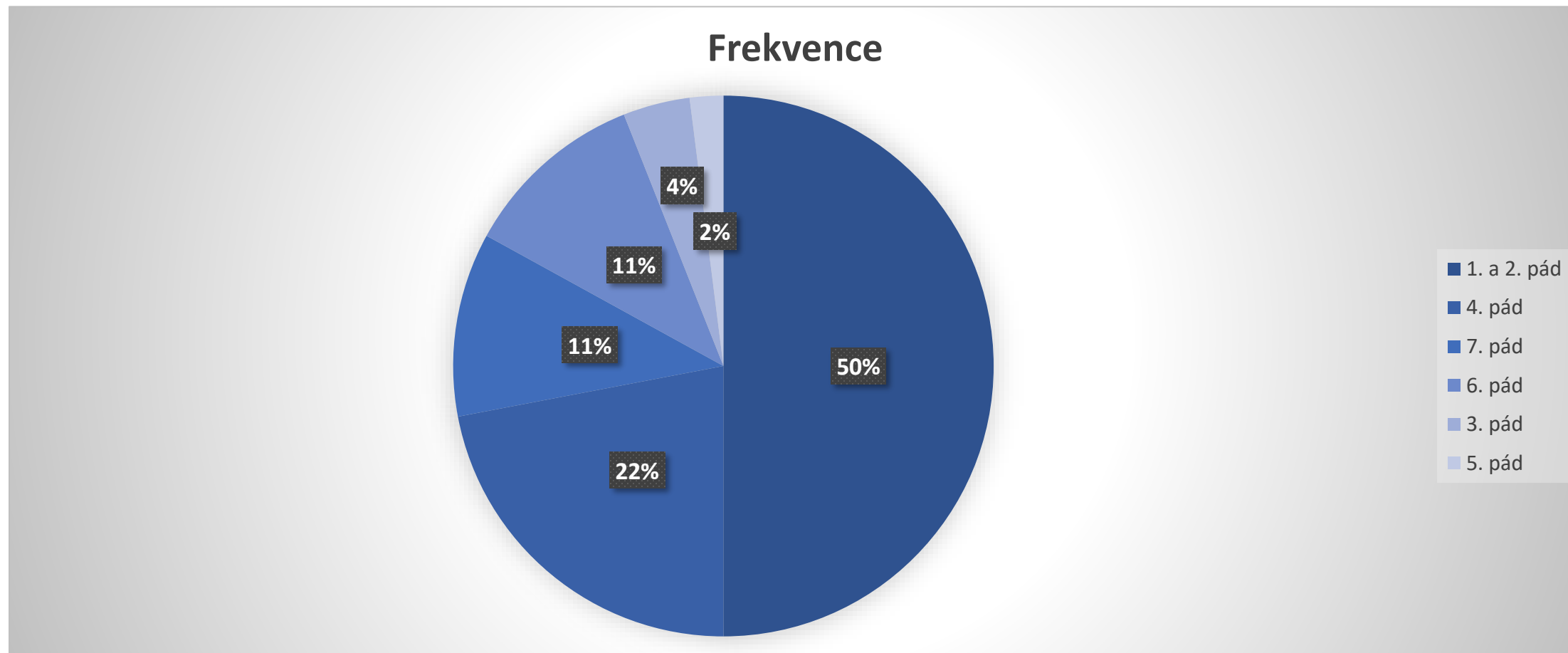
- Lokál ≈

Umístění (od *locus*)

- Instrumentál ≈

Prostředek (od *instrumentum*)

Frekvence jednotlivých pádů

Zajímavosti a problémy

- Pády mohou být homonymní, např. 1. a 4. pád rodu mužského neživotného a rodu středního → podmět a předmět znějí stejně:

*Chci tě pozvat na maškarní ples. Česká televize uvádí Dobré ráno. srov. Jdu na *Harry Potter. Viděl jsi *Pán prstenů?*

- Kritériem je jednoznačnost a srozumitelnost:

*Vlak ze směru Františkovy Lázně přijede na nástupiště číslo tři.
vs. Vlak z Františkových Lázní přijede na třetí nástupiště.*

Otevřeno pondělí, zavřeno sobota neděle

- *Někdy ad absurdum, jak byste následující spojení reformulovali?*

! Pánská obuv zimní zip, dovolená Řecko, krize Blízký východ, nízké ceny vepřová kýta!

Slova neobvyklá či méně známá

- Název IKEA je oficiálně nesklonný (ačkoliv při přejímání se zároveň řadí do systému jazyka, takže teoreticky by se skloňovat dal podle vzoru idea).

- *Jak byste přetvořili tento poněkud neobratný slogan „Nakupujte v IKEA!“ ?*

- *IKEA vás zve k nákupu! IKEA vám nabízí spoustu atraktivního zboží!*
- *Nakupujte v IKEE/IKEI!*

Zeměpisná jména (ne/česká)

- Tam můžeme deklinovat šalamounsky tak, že před jméno vložíme obecné označení:

ve městě Los Angeles, na ostrově Šikoku, za řekou Paraná

Pozor ale u českých jmen, tam bychom deklinovat měli:

hasiči města (Krnov), symfonický orchestr hlavního města (Praha), plavba po řece (Vltava), v (Nymburk), v (Dobrovice)